

MOORD IN DE ORIËNT-EXPRES

Agatha Christie[®]

Agatha Christie (1890-1976) wordt vaak de ‘koningin van de misdaad’ genoemd. Al even beroemd als zichzelf werden haar scheppingen: de Belgische detective Hercule Poirot, de slimme, oude Miss Marple en het speurderspaar Tommy en Tuppence. Agatha Christie is, met ruim 3,2 miljard verkochte exemplaren, de bestverkopende auteur aller tijden.

AGATHA CHRISTIE

MOORD IN DE
ORIËNT-EXPRES

the house of books

Murder on the Orient Express © 1933 Agatha Christie Limited.
All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE© and POIROT © and the
Agatha Christie signature are registered trademarks of Agatha Christie
Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Moord in de Oriënt-Expres © 2014 Agatha Christie Limited.
All rights reserved.

Vertaling J. Rijman

Under exclusive license to Overamstel uitgevers bv
MURDER ON THE ORIENT EXPRESS film artwork © 2017 Twentieth
Century Fox Film Corporation. All Rights Reserved.

Omslagontwerp: Mark Hesseling

ISBN 978 90 443 5380 8

ISBN 978 90 488 2256 0 (e-book)

NUR 331

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze
ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Eerste deel:

De feiten

I. EEN BELANGRIJK MAN REIST MET DE TAURUS-EXPRES

Het was vijf uur 's morgens, op een winterochtend in Syrië. Op het station van Aleppo stond de trein klaar die in spoorboekjes wordt aangeduid met de weidse naam: Taurus-Express. Hij bestond uit een restauratiewagen met keuken, een slaapwagen en twee gewone personenrijtuigen.

Bij de treeplank die toegang gaf tot de slaapwagen stond een jonge Franse luitenant – een schitterende verschijning in zijn uniform – te praten met een nietig mannetje, dat tot over zijn oren in een dikke wollen sjaal was gewikkeld, zodat slechts het puntje van zijn rode neus en de punten van zijn naar boven gekrulde snor zichtbaar waren.

Het was vinnig koud. Om onder deze omstandigheden een belangrijke vreemdeling naar de trein te moeten brengen was werkelijk geen benijdenswaardig baantje, maar luitenant Dubosc voerde zijn opdracht manhaftig uit. Beleefde woorden en zinnen vloeiden in uiterst beschaafd Frans van zijn lippen.

Niet dat hij ook maar iets begreep van wat er gaande was. Natuurlijk waren er wel geruchten geweest, zoals er altijd geruchten zijn in dergelijke gevallen. Het humeur van de generaal, zijn eigen generaal, was voortdurend slechter geworden. En toen was deze Belgische vreemdeling gekomen, helemaal uit Engeland blijkbaar. Een week lang had er een geladen sfeer geheerst. Daarna gebeurden er merkwaardige dingen. Een heel belangrijke officier had zelfmoord gepleegd, een tweede had ontslag uit de dienst gevraagd – van angstige gezichten was plotseling alle angst verdwenen. En de generaal, de generaal van luitenant Dubosc, had er plotseling tien jaar jonger uitgezien.

Dubosc had toevallig een gedeelte van een gesprek tussen de generaal en de vreemdeling opgevangen. 'Je hebt ons gered, *mon cher*,' zei de generaal ontroerd, en terwijl hij sprak trilde zijn witte knevel. 'Je hebt de eer van het Franse leger gered – je hebt heel wat bloedvergieten weten te voorkomen! Hoe kan ik je ooit genoeg danken dat je aan

mijn verzoek gehoor hebt gegeven? Dat je dat hele eind hier naar toe bent gekomen...'

Waarop de vreemdeling (monsieur Hercule Poirot genaamd) een passend antwoord had gegeven, waarin de volgende woorden voorkwamen: 'Maar als ik me goed herinner heb jij mij eens een keer het leven gered!'

En daarop had de generaal weer een toepasselijk antwoord gegeven, waarbij hij elke verdienste van dat voorval uit het verre verleden afwees. En nadat zij nog gesproken hadden over Frankrijk en over België, over roem en eer en andere verwante zaken, hadden zij elkaar hartelijk omhelsd en een eind aan het gesprek gemaakt.

Wat er allemaal precies aan de hand was geweest, wist luitenant Dubosc nu nog steeds niet, maar hem was opgedragen monsieur Poirot naar de Taurus-Expres te brengen en die opdracht voerde hij uit met al de dienstijver en het vuur van een jong officier die een veelbelovende carrière voor zich heeft.

'Het is zondag vandaag,' zei luitenant Dubosc. 'Morgen, maandagavond, bent u in Istanbul'.

Deze opmerking maakte hij niet voor de eerste keer. Bij gesprekken op het perron, even voor het vertrek van een trein, is men gauw geneigd zo nu en dan in herhalingen te vervallen.

'Inderdaad,' gaf Poirot toe.

'En u bent van plan daar enkele dagen te blijven, meen ik?'

'*Mais oui*, Istanbul is 'n stad die ik nog nooit bezocht heb. 't Zou jammer zijn er zomaar door te trekken, *comme ça*.' En hij knipte verduidelijkend met zijn vingers. 'Er is niets dat mij roept, ik blijf er een paar dagen als toerist.'

'*La Sainte Sophie* – die is bijzonder mooi,' zei luitenant Dubosc, die dat bouwwerk nog nooit gezien had.

Een koude wind streek fluitend over het perron. De twee mannen huiverden. Luitenant Dubosc wist ongemerkt even op zijn horloge te kijken. Vijf voor vijf – nog maar vijf minuten! En omdat hij zich verbeeldde dat de ander zijn heimelijke blik had opge-

merkt, haastte hij zich het gesprek te hervatten.

‘Er reizen maar weinig mensen in deze tijd van het jaar,’ zei hij en keek omhoog naar de raampjes van de slaapwagen.

‘Inderdaad,’ gaf Poirot toe.

‘Laten we hopen dat u niet ingesneeuwd raakt daar boven in het Taurus-gebergte.’

‘Komt dat dan voor?’

‘Het is weleens gebeurd, ja – maar dit jaar nog niet.’

‘We zullen er maar het beste van hopen,’ zei Poirot. ‘De weerberichten uit Europa zijn erg slecht.’

‘Héél slecht. In de Balkanlanden ligt veel sneeuw.’

‘In Duitsland ook, hoor ik.’

‘*Eh bien,*’ zei luitenant Dubosc, daar er weer een stilte dreigde te vallen. ‘Morgenavond om zeven uur veertig bent u in Istanbul.’

‘Ja,’ zei monsieur Poirot, en wanhopig vervolgde hij: ‘*La Sainte Sophie* is héél mooi, heb ik gehoord.’

‘Luisterrijk, vind ik.’

Boven hun hoofden werd het gordijntje van een van de slaapcoupés opzij geschoven en een jonge vrouw keek naar buiten.

Mary Debenham had maar weinig geslapen sedert ze Bagdad donderdag verlaten had. Noch in de trein naar Kirkuk, noch op de pleisterplaats in Mosoel, noch de afgelopen nacht in de trein had ze een behoorlijke nachtrust genoten. En omdat ze er genoeg van had nog langer wakker te liggen in de bedompte, oververwarmde coupé was ze opgestaan en tuurde naar buiten.

Dit moest Aleppo zijn. Niets te zien natuurlijk. Niets dan een lang, slecht verlicht perron, waarop ergens woedende woordenwisselingen in het Arabisch werden gehouden. Twee heren onder haar raam spraken Frans. Een van hen was een Franse officier, de ander was een klein mannetje met een enorme knevel. Ze glimlachte flauwtjes. Ze had nog nooit iemand gezien, die zich zó ingepakt had. Het moest wel heel erg koud zijn buiten. Daarom stookten ze de trein zeker zo geweldig warm. Ze probeerde het raampje wat verder te laten zakken, maar dat ging niet.

De conducteur van de slaapwagen kwam naar de beide heren toe. De trein stond op het punt te vertrekken, zei hij. Monsieur kon nu maar beter instappen. Het mannetje nam zijn hoed af. Wat 'n ei van 'n hoofd had hij! Mary Debenham moest lachen, ondanks alles wat haar gedachten bezig hield. Wat zag dat mannetje er belachelijk uit. Een mannetje, dat je nooit *au sérieux* zou kunnen nemen.

Luitenant Dubosc hield zijn afscheidsrede. Die had hij van tevoren opgesteld en voor het laatste ogenblik bewaard. Het was een heel mooie en beschaafde toespraak. Poirot liet zich niet onbetuigd en antwoordde in dezelfde trant.

'*En voiture, monsieur,*' maande de conducteur van de slaapwagen. Met een gebaar van oneindige tegenzin klom Poirot in de trein. De conducteur volgde hem. Poirot wuifde ten afscheid. Luitenant Dubosc sprong in de houding en salueerde. En met een geweldige ruk zette de trein zich langzaam in beweging.

'*Enfin,*' mompelde Poirot.

'*Brrr,*' zei luitenant Dubosc, die zich nu pas goed realiseerde, hoe intens koud hij het had.

'*Voilà, monsieur.*' Met een dramatisch gebaar toonde de conducteur Poirot de luister van diens slaapcoupé en de keurige manier waarop zijn bagage gerangschikt was. 'Het kleine valies van monsieur heb ik hier neergezet.'

Zijn uitgestoken hand was veelbetekenend; Hercule Poirot stopte er een opgevouwen bankbiljet in.

'*Merci, monsieur*' De conducteur werd meteen actief en zakelijk. 'Ik heb monsieurs plaatsbewijzen, nu monsieurs paspoort nog, alstublieft. Monsieur wenst zijn reis in Istanbul te onderbreken, meen ik?'

Poirot knikte bevestigend. 'Er zijn niet zoveel reizigers, geloof ik,' zei hij.

'Nee, monsieur, ik heb pas twee andere reizigers, beiden Engelsen. Een kolonel uit India en een Engelse jongedame uit Bagdad. Verlangt monsieur nog iets?'

Monsieur bestelde een flesje Perrier.

Vijf uur 's morgens is een onaangenaam tijdstip om in een trein te stappen. Het zou nog twee uur duren voor het dag werd. In het besef dat zijn nachtrust onvoldoende was geweest en dat hij een delicate opdracht tot een goed einde had gebracht, nestelde Poirot zich in een hoekje van de coupé en viel in slaap. Toen hij wakker werd was het half tien. Hij haastte zich naar de restauratiewagen, op zoek naar een warme kop koffie.

Daar bevond zich op dat ogenblik slechts één medereiziger: de Engelse jongedame, over wie de conducteur gesproken had. Ze was groot, slank en donker – een jaar of achtentwintig. De manier waarop ze haar ontbijt gebruikte en de bediende vroeg haar nog wat koffie te brengen, getuigde van koele zelfverzekerdheid, kennis van de wereld en bereidheid. Ze droeg een donker reiskostuum van dunne stof, dat bij uitstek geschikt was om in deze oververhitte trein te dragen.

Hercule Poirot, die niets beters te doen had, amuseerde zich met haar onopvallend te bestuderen.

Ze was, oordeelde hij, een van die jonge vrouwen die uitstekend op zichzelf kunnen passen, waar ze ook heen gaan. Ze gedroeg zich rustig en zelfbewust. Zo'n regelmatig gezicht en zo'n blanke huid mocht hij wel. En hij bewonderde haar glanzend zwarte golvende haar en haar koele, onpersoonlijke grijze ogen. Maar – zo besloot hij – ze was hem toch een beetje ál te zelfbewust om, zoals hij dat noemde, een *jolie femme* te zijn.

Na een paar minuten kwam er nóg iemand de restauratiewagen binnen. Een rijzige man, tussen de veertig en vijftig, mager maar gespierd, bruin verbrand, met aan de slapen licht grijzend haar.

‘De kolonel uit India,’ zei Poirot bij zichzelf.

De kolonel groette het jonge meisje met een lichte buiging.

‘Morgen, juffrouw Debenham.’

‘Goedemorgen, kolonel Arbuthnot.’

De officier stond met de hand op de leuning van de stoel tegenover haar.

‘Staat u mij toe?’ vroeg hij.

‘Maar natuurlijk, gaat u zitten.’

‘Wel, de meeste mensen zijn aan het ontbijt niet erg spraakzaam, weet u?’

‘Dat verwacht ik ook niet. Maar ik bijt niet, hoor!’

De kolonel nam plaats. ‘*Boy,*’ riep hij gebiedend. Hij bestelde eieren en koffie.

Zijn blikken rustten even op Hercule Poirot, maar keerden zich meteen ongeïnteresseerd af. Poirot, die de Engelse gedachtegang van de kolonel juist aanvoelde, wist dat hij bij zichzelf had gezegd: Bah, wéér zo’n vervelende buitenlander.

Hun volksaard getrouw, bleken de beide Engelsen niet spraakzaam; ze wisselden slechts een paar korte opmerkingen. En na een tijdje stond het jonge meisje van tafel op en ging naar haar coupé terug.

Bij de lunch zaten de twee wéér samen aan een tafel, en wéér namen ze hoegenaamd geen notitie van de derde passagier. Hun conversatie was wel wat levendiger dan aan het ontbijt. Kolonel Arbuthnot sprak over de Punjab en zo nu en dan vroeg hij de jongedame het een en ander over Bagdad. Het bleek, dat ze daar als gouvernante in betrekking was geweest. In de loop van het gesprek ontdekten ze dat ze enkele wederzijdse kennissen hadden, wat tot onmiddellijk gevolg had dat ze wat vriendschappelijker werden en wat minder stijf begonnen te doen. Ze praatten over de goeie Tommy Zo-en-zo, en over Jerry Die-en-die. De kolonel informeerde of ze rechtstreeks naar Engeland ging, of eerst nog wat in Istanbul bleef.

‘Nee, ik ga meteen door.’

‘Is dat eigenlijk niet jammer?’

‘Toen ik twee jaar geleden hierheen kwam, ben ik drie dagen in Istanbul geweest.’

‘Ah, juist. Nu, ik mag wel zeggen dat ik blij ben dat u rechtstreeks doorreist; dat doe ik namelijk ook.’

Hij maakte een lichte, wat onbeholpen buiging en kreeg daarbij een kleur.

Onze kolonel is blijkbaar ontvankelijk voor vrouwelijk schoon,

dacht Hercule Poirot geamuseerd. Treinen zijn al net zo gevaarlijk als een zeereis!

Juffrouw Debenham zei koeltjes, dat het haar genoeg deed. Haar houding was wat gereserveerd.

Hercule Poirot zag dat de kolonel haar terugbracht naar haar coupé. Wat later reden ze door het prachtige landschap van het Taurusgebergte. Terwijl ze naast elkaar stonden in de corridor en naar de beneden hen liggende Cilicische passen keken, hoorde Poirot, die nogal dicht bij hen stond, het meisje zeggen: ‘Wat is het hier mooi! Ik wou maar dat – ik wou...’

‘Nou?’

‘Ik wou maar dat ik er echt van genieten kon!’

Arbuthnot gaf geen antwoord. De hoekige lijn van zijn onderkaak scheen wat stugger en grimmiger. ‘Ik zou de hemel danken als je er niets mee te maken had,’ zei hij toen.

‘Ssst, sst, stil – alsjeblieft!’

‘O ja, dat is waar ook!’ Hij wierp een wat geïrriteerde blik op Poirot. Toen ging hij verder: ‘Maar ik moet er niet aan denken dat u gouvernante bent, altijd naar de pijpen van tirannieke moeders en apen van kinderen te moeten dansen.’

Ze lachte hartelijk, maar haar stem klonk toch wat minder beheerst. ‘Oh! Geloof u dat maar niet! Dat verhaaltje van de afgetobde gouvernante is beslist uit de tijd. Ik kan u verzekeren, dat het juist de ouders zijn die bang zijn dat ik de baas over hén zal spelen!’

Meer zeiden ze niet. Arbuthnot was misschien een beetje verlegen over zijn uitbarsting.

‘Een vreemde vertoning, als ik het zo bekijk,’ zei Poirot nadenkend bij zichzelf. Later zou hij zich die gedachte weer herinneren.

Zij kwamen die avond om half twaalf in Konya aan. De twee Engelsen stapten uit om de benen wat te strekken; ze liepen het besneeuwde perron op en neer.

Poirot stelde zich tevreden met het gewoel op het station van achter zijn coupé raam te bekijken. Maar na een minuut of tien kwam hij tot

het besluit, dat het toch geen slecht idee was een luchtje te scheppen. Hij maakte zorgvuldige voorbereidingen door zich in allerlei jassen en sjaals te hullen en zijn keurig gepoetste laarzen in overschoenen te steken. Zo uitgedost stapte hij behoedzaam uit en begon langs het perron te wandelen. Hij liep tot voorbij de locomotief.

Hij hoorde aan de stemmen, wie de beide gestalten waren, die in de schaduw van een goederenwagen stonden. Arbuthnot was aan het woord.

‘Mary...’

Het meisje viel hem in de rede. ‘Nu niet. Nu niet. Als alles voorbij is. Als het achter ons ligt – dan...’

Tactvol wendde Poirot zich af. Hij stond versteld. Hij herkende de kalme, beheerste stem van juffrouw Debenham nauwelijks...

‘Merkwaardig,’ zei hij bij zichzelf.

De volgende morgen vroeg hij zich nieuwsgierig af, of ze misschien gekibbeld hadden. Ze spraken maar heel weinig met elkaar. Het meisje zag er bezorgd uit, vond hij. Ze had donkere kringen onder haar ogen.

Om ongeveer half drie ’s middags stopte de trein. Hoofden werden uit de raampjes gestoken. Een groepje mannen stond dicht opeen langs de spoorlijn; ze wezen en keken naar iets onder de restauratiewagen.

Poirot leunde naar buiten en sprak de conducteur van de slaapwagen aan, die haastig voorbij kwam gelopen. De man antwoordde hem en Poirot trok zijn hoofd weer naar binnen. Toen hij zich omdraaide, kwam hij bijna in botsing met juffrouw Debenham, die vlak achter hem stond.

‘Wat is er?’ vroeg ze wat gespannen in het Frans. ‘Waarom staan we stil?’

‘Het is niets, mademoiselle. Er is iets in brand gevlogen onder de restauratiewagen. Niets ernstigs. Het vuur is al geblust. Ze zijn nu bezig de schade te herstellen. Er is totaal geen gevaar, dat kan ik u verzekeren.’

Ze maakte een wat korzelig gebaar, alsof ze de gedachte aan gevaar volkomen onbelangrijk vond.

‘Ja, ja, dat begrijp ik wel. Maar de *tijd!*’

‘De tijd?’

‘Ja, op deze manier krijgen we vertraging.’

‘Dat is best mogelijk,’ gaf Poirot toe.

‘Maar we mogen geen vertraging hebben! Deze trein moet om vijf voor zeven binnen zijn en dan moeten we de Bosphorus oversteken om aan de overkant om negen uur de Simplon-Oriënt-Expres te nemen. Als we een paar uur vertraging hebben, missen we de aansluiting.’

‘Dat is mogelijk, inderdaad,’ stemde hij toe.

Hij keek haar nieuwsgierig aan. De hand die de rand van het raampje vasthield beefde een beetje; haar lippen trilden.

‘Is dat erg belangrijk voor u, mademoiselle?’ vroeg hij.

‘Ja. Ja, héél belangrijk. Ik – ik móet die trein halen.’

Ze keerde zich om, liep de corridor door en ging bij kolonel Arbuthnot staan.

Haar ongerustheid bleek echter ongegrond. Tien minuten later reed de trein verder. Hij was maar vijf minuten te laat in Haydapassar, aangezien hij onderweg iets van de verloren tijd had weten in te halen.

De Bosphorus was ruw en Poirot genoot niet bijzonder van de overtocht. Op de boot raakte hij van zijn medereizigers gescheiden en zag hen niet terug.

Na de aankomst aan de Galata Brug reed hij rechtstreeks naar het Tokatlian Hotel.

2. HET TOKATLIAN HOTEL

In het Tokatlian Hotel aangekomen, vroeg Hercule Poirot een kamer met bad. Daarna ging hij naar de portiersloge en informeerde of er misschien post voor hem was.

Er lagen drie brieven op hem te wachten, en er was ook een telegram

voor hem gekomen. Bij het zien daarvan trok hij zijn wenkbrauwen enigszins op; hij had geen telegram verwacht.

Hij opende het op de rustige en handige manier die hem eigen was. De gedrukte woorden waren duidelijk en ondubbelzinnig: ‘ontwikkeling geval Kassner door u voorspeld heeft zich plotseling voorgedaan stop verzoeken u onmiddellijk terug te komen stop’.

‘*Voilà ce qui est embêtant,*’ mompelde Poirot wrevelig.

Hij keek op de klok.

‘Ik moet vanavond nog doorreizen,’ zei hij tegen de portier. ‘Hoe laat vertrekt de Simplon-Oriënt-Expres?’

‘Om negen uur, monsieur.’

‘Kunt u een slaapcompartiment voor me reserveren?’

‘Zeker, monsieur, dat geeft geen moeilijkheden in deze tijd van het jaar. De treinen zijn bijna leeg. Eerste of tweede klasse?’

‘Eerste.’

‘*Très bien, monsieur.* Wat is uw bestemming?’

‘Londen.’

‘*Bien, monsieur.* Ik zal een kaartje naar London voor u nemen en slaapwagen-accommodatie voor u reserveren in de wagon die van Istanbul naar Calais gaat.’

Poirot wierp een tweede snelle blik op de klok. Het was tien minuten voor acht. ‘Heb ik nog tijd om te dineren?’

‘Maar natuurlijk, meneer!’

De kleine Belg knikte. Hij stapte naar de overzijde van de vestibule, annuleerde zijn kamer en begaf zich naar het restaurant. Juist toen hij de kelner zijn wensen voor het diner kenbaar maakte, voelde hij een hand op zijn schouder.

‘*Ah! Mon vieux,* dat is een onverwacht genoeg!’ klonk een stem achter zijn rug.

De spreker was een kleine, gezette heer op leeftijd, die zijn haar *en brosse* droeg. Hij lachte opgetogen.

Poirot sprong van zijn stoel op. ‘Monsieur Bouc!’

‘Monsieur Poirot!’

Mijnheer Bouc was een Belg, een van de directieleden van *La Compagnie Internationale des Wagons-Lits*, en zijn kennismaking met de vroegere ster van de Belgische politie dateerde van vele jaren geleden.

‘Jij bevindt je ver van huis, *mon cher*,’ zei monsieur Bouc.

‘Een zaakje in Syrië.’

‘Ah! En nu ga je dus weer terug, wanneer?’

‘Vanavond.’

‘Prachtig! Ik ook! Dat wil zeggen, ik ga tot Lausanne, waar ik enkele dingen moet regelen. Je reist met de Simplon-Oriënt, neem ik aan?’

‘Inderdaad. Ik heb juist een *couchette* laten reserveren. Ik was eigenlijk van plan hier een paar dagen te blijven, maar ik heb net een telegram ontvangen dat me voor een belangrijke zaak naar Engeland terugroept.’

‘Ah,’ zuchtte monsieur Bouc. ‘*Les affaires – les affaires!* Maar jij – jij staat tegenwoordig op de hoogste sport van de ladder, *mon vieux!*’

‘Ja, ik heb wel een paar succesjes gehad.’ Hercule Poirot trachtte bescheiden te kijken, wat hem volkomen mislukte.

Bouc lachte. ‘We zien elkaar straks nog wel,’ zei hij.

Hercule Poirot begon aan de maaltijd en trachtte zijn knevel uit de soep te houden. Toen hij die moeilijke taak tot een goed einde had gebracht, keek hij om zich heen, terwijl hij op het volgende gerecht wachtte.

Er bevonden zich slechts vijf of zes gasten in het restaurant, maar daaronder waren er twee, die Hercule Poirot belangstelling inboezemden.

Die twee zaten aan een tafel niet ver van hem af. De jongste van het tweetal was een sympathiek uitziende jongeman van omstreeks dertig jaar; hoogstwaarschijnlijk een Amerikaan. Het was echter niet hij, die de aandacht van de kleine detective trok, maar zijn tafelenoot.

Dat was een man van tussen de zestig en zeventig. Op een afstand gezien had hij het minzame uiterlijk van een filantroop. Zijn wat kale schedel, het hoge voorhoofd en de glimlachende mond, die een blinkend wit kunstgebit liet zien, deden een zeer welwillend man ver-

moeden. Maar de ogen logenstrafden deze veronderstelling. Ze waren klein, diepliggend en sluw. En dat niet alleen. Terwijl hij iets tegen zijn jonge metgezel zei, dwaalde zijn blik door de zaal en rustte heel even op Poirot. En er lag een vreemde kwaadaardigheid en een onnatuurlijke gespannenheid in die blik.

De man stond op. 'Betaal jij de rekening even, Hector,' zei hij.

Zijn stem klonk een beetje hees; er zat een vreemde, gedempte en tegelijk dreigende klank in.

Toen Poirot zich in de lounge weer bij zijn vriend voegde, stonden de beide andere heren op het punt het hotel te verlaten. Men bracht hun bagage naar beneden, onder toezicht van de jongste. Even later opende hij de glazen deur en zei: 'We zijn klaar, meneer Ratchett.'

De oudste gromde instemmend en begaf zich naar buiten.

'*Eh bien,*' zei Poirot. 'Wat denk je van die twee?'

'Het zijn Amerikanen,' zei monsieur Bouc.

'Natuurlijk zijn het Amerikanen. Ik bedoel, wat denk je van hen?'

'Die jongeman leek me wel een prettig iemand.'

'En de ander?'

'Om je de waarheid te zeggen, beste vriend, stond die me helemaal niet aan. Hij heeft een onaangename indruk op me gemaakt. Wat vind jij?'

Hercule Poirot zweeg een ogenblik. 'Toen hij me in het restaurant passeerde,' zei hij even later, 'had ik een heel merkwaardige gewaarwording. Het was alsof er een wild dier, een verscheurend roofdier, langs me heen ging. Begrijp je wat ik bedoel?'

'En toch ziet hij er heel respectabel uit!'

'*Précisément,* het lichaam – de kooi – ziet er respectabel uit, maar tussen de tralies door kijkt het beest naar buiten.'

'Je hebt een sterke verbeelding, *mon vieux,*' zei monsieur Bouc.

'Kan zijn, ja; maar ik kon me niet onttrekken aan het gevoel dat er iets slechts en kwaadaardigs rakelings langs me heen ging.'

'In de persoon van die fatsoenlijke Amerikaan?'

'In de persoon van die fatsoenlijke Amerikaan, ja.'

‘Tja,’ zei Bouc opgewekt. ‘Het zou kunnen, natuurlijk. Er is zovéél slechts in de wereld.’

Op dat ogenblik ging de deur open en kwam de portier naar hen toe. Hij keek nogal bezorgd en verontschuldigd.

‘Het is onbegrijpelijk, monsieur,’ zei hij tegen Poirot. ‘Er is geen enkele eersteklascouchette in de trein meer te krijgen.’

‘*Comment?*’ riep Bouc uit. ‘In deze tijd van het jaar? Ah! Natuurlijk de een of andere groep journalisten of politici die...’

‘Dat weet ik niet, meneer,’ zei de portier, terwijl hij zich beleefd tot Bouc wendde. ‘Maar het is nu eenmaal zo.’

‘Wel, wel,’ zei monsieur Bouc tot Poirot. ‘Maak je niet ongerust, waarde vriend. We vinden er wel iets op. Er is altijd één coupé vrij – nummer 16. Daar zorgt de conducteur voor.’ Hij glimlachte en keek op de klok. ‘Kom,’ zei hij, ‘het wordt onze tijd.’

Aan het station werd monsieur Bouc op indrukwekkend beleefde wijze ontvangen door de in een bruin uniform gestoken conducteur van de slaapwagen.

‘Goedenavond, monsieur. U hebt coupé nummer 1.’

Hij riep de kruiers en deze reden de bagage naar het portier in het midden van de wagon, die met plaatijzeren borden de bestemming van de trein aangaf: Istanbul – Triëst – Calais.

‘Jullie zijn voor vanavond helemaal bezet, hoor ik?’

‘Het is ongelooflijk, monsieur, maar het lijkt wel alsof de hele wereld uitgerekend vanavond op reis wenst te gaan!’

‘Toch moet je een plaats vinden voor deze heer hier. Hij is een vriend van mij. Hij kan nummer 16 krijgen.’

‘Nummer 16 is bezet, monsieur.’

‘Wat? Nummer 16?’

Ze wisselden een blik van verstandhouding en de conducteur glimlachte. Het was een lange man van middelbare leeftijd met een gelige gelaatskleur.

‘Inderdaad, monsieur. Zoals ik al zei, we zijn helemaal vol.’

‘Maar wat is er dan aan de hand?’ vroeg monsieur Bouc knorrig. ‘Is

er ergens een conferentie? Gaat een hele groep tegelijk op reis?’

‘Nee, monsieur. Het is louter toeval. Toevallig hebben heel veel mensen deze avond uitgekozen om op reis te gaan!’

Geërgerd klakte monsieur Bouc met zijn tong. ‘In Belgrado,’ zei hij, ‘wordt de slaapwagen uit de richting Athene aangekoppeld. En daar staat ook de wagon Boekarest-Parijs, maar we zijn niet in Belgrado voor eind morgenmiddag. Is er geen tweedeklascouchette vrij?’

‘Er is nog één tweedeklascouchette, monsieur...’

‘Nu dan...’

‘Maar het is een damesplaats. Er is al een Duitse in de coupé, een kamenier.’

‘*Là, là*, dat is een beetje onvrij,’ zei monsieur Bouc.

‘Maak je niet bezorgd, waarde vriend,’ zei Poirot. ‘Ik zal in een gewone coupé moeten reizen.’

‘Welnee, niets daarvan.’ Hij wendde zich weer tot de conducteur. ‘Zijn alle reizigers al aanwezig?’

‘Om u de waarheid te zeggen,’ zei de man, ‘één passagier is nog niet op komen dagen.’ Hij sprak langzaam en aarzelend.

‘Zeg op, wie is het?’

‘Couchette nummer 7, een tweedeklasplaats. Die heer is er nog niet en het is nu vier minuten voor negen.’

‘Wie is het?’

‘Een Engelsman,’ de conducteur raadpleegde zijn passagierslijst. ‘Een monsieur Harris.’

‘Die naam is een goed voorteken,’ zei Poirot. ‘Ik ken mijn Dickens. Monsieur Harris komt niet.’

‘Laat de bagage van monsieur naar nummer 7 brengen,’ zei Bouc. ‘Als die monsieur Harris komt, vertellen we hem dat hij te laat is, dat couchettes niet zo lang kunnen worden vrijgehouden, we zullen de zaak wel op de een of andere manier regelen. Wat heb ik met die Harris te maken?’

‘Zoals het monsieur belieft,’ zei de conducteur.

Hij legde aan de kruier uit waar hij zijn moest. Toen ging hij opzij, om Poirot de gelegenheid te geven in te stappen.

‘*Tout à fait au bout, monsieur,*’ riep hij. ‘Op één na de laatste coupé.’

Poirot liep de corridor door, wat nogal wat tijd in beslag nam, want de meeste passagiers stonden buiten hun coupés.

Hij herhaalde zijn beleefd pardon met de regelmaat van een klok. Ten slotte bereikte hij de hem aangewezen coupé. Binnen was de jonge Amerikaan uit het Tokatlian Hotel bezig een valies in het bagagenet te duwen. Hij fronste de wenkbrauwen, toen Poirot binnenkwam.

‘Neemt u mij niet kwalijk,’ zei hij. ‘Ik geloof, dat u zich vergist.’ En hij vervolgde in moeizaam Frans: ‘*Je crois que vous avez un erreur.*’

Poirot antwoordde hem in het Engels. ‘Bent u meneer Harris?’

‘Nee, ik heet MacQueen. Ik...’

Op hetzelfde ogenblik klonk achter Poirots rug de stem van de conducteur van de slaapwagen. De eigenaar van de stem verontschuldigde zich; hij was buiten adem. ‘Er is geen enkele couchette meer vrij, monsieur. We zijn genoodzaakt deze mijnheer deze plaats aan te bieden.’

Hij sloot het raampje in de corridor en begon daarna Poirots bagage naar binnen te brengen.

Poirot luisterde, inwendig genietend, naar de verontschuldigen van de conducteur. Men had hem ongetwijfeld een flinke fooi beloofd, als hij de coupé voor de andere passagier had kunnen vrijhouden. Maar als een directeur van de maatschappij meereist en bevelen begint te geven, verliest zelfs de grootste fooi haar uitwerking.

De conducteur verliet het compartiment, nadat hij de valiezen in het bagagenet geborgen had.

‘*Voilà, monsieur,*’ zei hij. ‘Zo is het in orde. U hebt de bovenste couchette, nummer 7. Over ’n minuut vertrekken wij.’

Hij verdween haastig in de corridor. Poirot ging de coupé weer binnen.

‘Dat is iets, wat ik nog maar zelden gezien heb,’ zei hij opgeruimd. ‘Een slaapwagenconducteur, die zelf met bagage sjouwt. Ongehoord!’

Zijn reisgenoot glimlachte. Hij had zijn ergernis blijkbaar overwonnen en waarschijnlijk besloten dat het maar het beste was het geval wijsgerig te bekijken.

‘Het is merkwaardig zo vol als deze trein is,’ zei hij.

Buiten werd gefloten. De locomotief antwoordde met een lang droefgeestig gegil. ‘Daar gaan we,’ zei MacQueen.

Maar ze waren nog niet weg. Wéér werd er gefloten.

‘Wat ik zeggen wil, meneer,’ zei de jongeman plotseling, ‘als u soms liever het onderste bed wilt hebben, misschien is dat wat handiger voor u, dan vind ik het best.’

Een sympathieke jongen!

‘Nee, nee,’ protesteerde Poirot. ‘Ik wil u niet...’

‘Doet u het gerust...’

‘U bent ál te voorkomend...’

Hoffelijke protesten volgden van beide zijden.

‘Het is maar voor één nacht,’ verklaarde Poirot. ‘In Belgrado...’

‘Ah, juist. In Belgrado stapt u uit...’

‘Nee, dat niet. Ziet u...’

Toen volgde een even onverwachte als hevige schok. De heren keerden zich naar het raampje en keken naar het lange, verlichte perron, dat langzaam langs hen heen gleed. De Oriënt-Expres was zijn drie-daagse reis over het vasteland van Europa begonnen.

3. POIROT WIJST EEN OPDRACHT AF

Monsieur Hercule Poirot was de volgende dag wat laat in de restauratiewagen voor de lunch. Hij was vroeg opgestaan, had bijna alleen ontbeten en de morgen verder doorgebracht met het bestuderen van de aantekeningen over de zaak, die hem naar London terugriep. Van zijn reisgenoot had hij nog maar weinig gezien.

Monsieur Bouc, die al zat, wuifde en bood hem de onbezette stoel aan zijn tafel aan. Poirot nam plaats en genoot weldra van zijn bevoor-

rechte positie aan deze tafel, waar men het eerst werd bediend en waar de meest uitgelezen hapjes werden geserveerd. De gerechten waren bovendien buitengewoon smakelijk.

Pas toen zij van een heerlijk stukje roomkaas zaten te smullen, kon de heer Bouc zijn aandacht weer aan andere zaken geven. Hij had het stadium bereikt waarin men, aan de dis gezeten, wijsgerig begint te worden.

‘Ah!’ verzuchtte hij. ‘Had ik de pen van een Balzac maar! Wat een beschrijving zou ik van dit toneel kunnen geven!’ En hij maakte een weids gebaar.

‘Dat zou een goed idee zijn,’ zei Poirot.

‘Ja, vind je ook niet? Tot nu toe heeft niemand dat nog gedaan, geloof ik. En toch leent het zich uitstekend voor een roman, mijn vriend. Rondom ons bevinden zich mensen, mensen uit alle standen van de maatschappij, van allerlei nationaliteit en van elke leeftijd. Gedurende drie dagen worden deze mensen, die elkaar volkomen vreemd zijn, samengebracht. Ze slapen en eten onder één dak en kunnen elkaar niet ontlopen. Als de drie dagen om zijn, scheiden ze, en gaat elk zijn eigen weg om de anderen wellicht nooit meer te ontmoeten.’

‘Ja, maar,’ zei Poirot, ‘als er nu eens een ongeluk...’

‘Hè nee, beste vriend...’

‘Van jouw standpunt bekeken zou zo iets betreurenswaardig zijn, dat geef ik toe. Maar laten we het niettemin toch eens even veronderstellen. Dan worden al deze mensen, misschien, toch onderling verbonden door de banden van de dood.’

‘Neem nog een glas wijn,’ zei Bouc en hij schonk zijn vriend haastig in. ‘Je bent zwartgallig, *mon cher*. Waarschijnlijk is het je spijsvertering.’

‘Dat is niet onmogelijk,’ gaf Poirot toe, ‘het eten in Syrië is me niet erg goed bekomen.’

Hij nam een teugje uit zijn glas. Achterover leunend in zijn stoel liet hij zijn ogen door de restauratiewagen dwalen. Er waren zestien passagiers aanwezig, en – zoals Bouc terecht had opgemerkt – waren

allerlei standen en nationaliteiten vertegenwoordigd. Hij begon de aanwezigen wat nader te bekijken.

Aan de tafel tegenover de hunne zaten drie heren. Het waren, veronderstelde hij, mannen die alleen reisden, en die door het nimmer falend inzicht van het personeel van de restauratiewagen aan één tafel waren gezet. Een fors gebouwde, donkere Italiaan zat ijverig met een tandestoker in zijn mond te peuteren. Tegenover hem zat een magere, onopvallend geklede Engelsman, met het nietszeggende, laatsdukkende gezicht van een goed geschoolde bediende. En naast de Engelsman een grote, dikke Amerikaan, in een schreeuwerig opzichtig pak, hoogst waarschijnlijk een handelsreiziger.

‘Je moet het groots aanpakken, gróóts!’ zei hij, luid en nasaal.

De Italiaan nam de tandenstoker uit zijn mond en gebruikte hem om zijn antwoord kracht bij te zetten.

‘*Di certo!*’ zei hij. ‘Datte watte ik zeggen altijd.’

De Engelsman keek uit het raam en kuchte.

Aan een klein tafeltje zat kaarsrecht een van de lelijkste oude dames die hij ooit gezien had. Het was de lelijkheid der voornaamheid, die eerder boeit dan afstoot. Om haar hals droeg zij een collier van zeer grote parels die – hoe onwaarschijnlijk het ook leek, echt waren. Haar vingers waren met ringen beladen. De jas van sabelbont liet haar schouders vrij. Een heel kleine, kostbare hoed kroonde het gelige geelaat, dat Poirot aan een kikkors deed denken.

Ze sprak tegen de restauratiebediende op duidelijke, weliswaar hoffelijke, maar volkomen autocratische toon.

‘Wees zo vriendelijk een fles mineraalwater en een glas sinaasappelsap naar mijn compartiment te brengen. En zorg ervoor dat ik vanavond aan het diner gestoofde kip geserveerd krijg. Maar zonder pikante saus. En ook graag nog wat gestoofde vis.’

De bediende antwoordde eerbiedig, dat alles overeenkomstig de wensen van mevrouw zou geschieden.

Ze knikte genadig en rees van haar stoel op. Haar blik ontmoette heel even die van Poirot, maar gleed onmiddellijk over hem heen

met de nonchalance van de ongeïnteresseerde aristocrate.

‘Dat is prinses Dragomiroff,’ fluisterde monsieur Bouc. ‘Zij is van Russische afkomst. Haar man maakte zijn hele fortuin vóór de revolutie en belegde al zijn geld in het buitenland. Ze is zeer gefortuneerd. Een echte cosmopoliete.’

Poirot knikte instemmend. Hij had al eerder van prinses Dragomiroff gehoord. ‘Een persoonlijkheid,’ zei Bouc nog. ‘Zo lelijk als de nacht. Maar ze weet zich te laten gelden. Vind je ook niet?’

Poirot was ook dit met hem eens.

Aan een van de andere grote tafels zat Mary Debenham met nog twee dames. Een van hen was een grote vrouw, die een geruite blouse droeg en een tweedrok. Ze had een grote hoeveelheid blond, door de zon gebleekt haar, dat in een dikke, slordige wrong was opgemaakt, droeg een bril en had een lang, vriendelijk en zachtaardig gezicht, dat een beetje aan dat van een schaap deed denken. Ze luisterde naar het derde lid van het kringetje; een gezette maar eveneens gemoedelijke vrouw van wat gevorderde leeftijd, die met duidelijke maar eentonige stem aan één stuk door praatte, en voorlopig niet van plan scheen te zijn, daarmee op te houden.

‘... En dus zei mijn dochter: “Wel,” zei ze, “je kunt zo maar niet Amerikaanse methoden in dat land gaan toepassen. Dat iemand lui en indolent is vinden de mensen daar logisch,” zei ze. “Ze hebben nu eenmaal helemaal geen haast.” Maar toch zou u verbaasd staan als u zag wat onze instelling daar presteert. Er is een uitstekende staf van onderwijzend personeel. Ik vind dat er niets boven een goede opvoeding gaat. Wij moeten er onze Westerse idealen in toepassing brengen en maken dat het Oosten tot de erkenning van die idealen komt. Mijn dochter beweert...’

De trein dook een tunnel in. Het geluid van de rustige, eentonige stem ging verloren.

Aan de volgende tafel, een klein tafeltje, zat kolonel Arbuthnot, alleen. Zijn oog rustte op Mary Debenhams achterhoofd. Ze zaten niet bij elkaar. Toch had dat gemakkelijk gekund. Hoe kwam dat zo?